

معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه ریزی آموزشی
چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

نیم سال: 1-1404-

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: پریودانتیکس

1405

عنوان درس: کارورزی بالینی پریودنتیکس برای دستیاران ترمیمی

کد درس:

نوع و تعداد واحد¹: یک واحد نظری: نظری-عملی: عملی: +

کارگاهی:

نام مسؤول درس: دکتر سیامک یعقوبی

مدرس / مدرسان: دکتر یعقوبی، دکتر صالحی، دکتر خورسند، دکتر مسلمی، دکتر اکبری، دکتر کدخدا، دکتر

روستا، دکتر حیدری، دکتر مهدی پور، دکتر راعی، دکتر همتیان، دکتر حسینی هوشیار

پیش نیاز / هم زمان:

رشته و مقطع تحصیلی: دستیاران ترمیمی

اطلاعات مسؤول درس:

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری-عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

رتبه علمی:استاد

رشته تخصصی: پریودانتیکس

محل کار:دانشکده دندانپزشکی

تلفن تماس:09121776458

نشانی پست الکترونیک:yaghobee@tums.ac.ir

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

در این واحد عملی، دستیاران تخصصی ترمیمی دندان با اصول پرودنتال مرتبط با درمان‌های ترمیمی، زیبایی و بازسازی آشنا می‌شوند و مهارت ارزیابی بالینی و ثبت شاخص‌های پرودنتال بیماران کاندید درمان‌های پیچیده یا کراون را به صورت مستند در پرونده پرودنتال کامل فرا می‌گیرند. رزیدنت‌ها ضمن شرکت فعال در کلینیک پرودنتیکس، در جایگاه کمک جراح در جراحی‌های *Crown Lengthening* فانکشنال و استتیک، *CTG Soft Tissue Augmentation* FGG، CAF و جراحی‌های لیزر پرودنتال حضور دارند.

هدف این دوره ارتقای توانایی رزیدنت در تشخیص نیاز به مداخلات پرودنتال پیش از درمان‌های ترمیمی، تحلیل ارتباط پرودنتال-ترمیمی، و شرکت در تصمیم‌گیری چندرشته‌ای جهت بهبود پیش‌آگهی، سلامت و زیبایی بافت‌های پرودنتال است.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی: (توانمندیهای دوره تخصصی دندانپزشکی: 1. مهارت های بالینی

2. مهارت برقراری ارتباط، 3. مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، باز توانی)، 4. پیشرفت فردی و فراگیری مستمر، 5. تعهد حرفه ای، اخلاق و حقوق پزشکی، 6. مهارت تصمیم گیری، استدلال و حل مسئله، 7. ارتقای سلامت و پیشگیری)

هدف این دوره ارتقای توانایی رزیدنت در تشخیص نیاز به مداخلات پرودنتال پیش از درمان‌های ترمیمی، تحلیل ارتباط پرودنتال-ترمیمی، و شرکت در تصمیم‌گیری چندرشته‌ای جهت بهبود پیش‌آگهی، سلامت و زیبایی بافت‌های پرودنتال است.

اهداف اختصاصی درس

پس از پایان این واحد عملی انتظار می‌رود رزیدنت ترمیمی بتواند اصول پایه و فلسفه درمان‌های پرIODنتال مرتبط با ترمیم‌های پیچیده بیولوژیک ویدت، پرIODنتال ساپورت و ارتباط پرIODنتال ترمیمی را تشریح کرده و نقش سلامت لثه را در موفقیت درمان و پیش‌آگهی دندان تحلیل کند. رزیدنت باید با اندیکاسیون‌های جراحی Crown Lengthening در موارد فانکشنال و استتیک آشنا باشد، انواع روش‌های Soft Tissue Augmentation مانند FG، CTG و CAF را بشناسد و کاربرد آن‌ها را در بهبود نتایج ترمیمی و زیبایی ارزیابی کند. همچنین باید بتواند اصول ارزیابی پرIODنتال، شاخص‌های کلینیکی و فاکتورهای مؤثر مانند ارتفاع بیولوژیک، ضخامت بافت نرم، عمق سالکوس و عرض لثه کراتینیزه را تفسیر کرده و مفاهیم Periodontal Restorative Interface و نقش لیزر در جراحی‌های مرتبط را در تصمیم‌گیری‌های درمانی به کار گیرد.

رزیدنت باید توانایی انجام یک ارزیابی کامل پرIODنتال شامل PD، CAL، Gingival Margin، Keratinized Tissue Width، Mobility، Furcation involvement و Gingival phenotype را داشته باشد و یافته‌ها را به صورت دقیق در پرونده پرIODنتال ثبت کند. او باید بتواند بر اساس داده‌های کلینیکی، پروگنوز دندان را تعیین کند و به عنوان کمک جراح در جراحی‌های Crown Lengthening، Soft Tissue Augmentation و Laser-assisted surgery با رعایت اصول استریلیتی و مدیریت بافت نرم مشارکت فعال داشته باشد. رزیدنت باید توان تشخیص اندیکاسیون‌های Soft Tissue Augmentation در ضایعات NCCL یا پوسیدگی‌های کلاس ۵، و انتخاب بین CL جراحی یا ارتودنتیک در موارد نقض بیولوژیک ویدت را کسب کرده و بتواند یافته‌های پرIODنتال را در طرح درمان ترمیمی تلفیق کند.

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

1. یک پرونده پرIODنتال کامل برای بیمار نیازمند ترمیم پیچیده یا کراون تکمیل کند و پروگنوز پرIODنتال هر دندان را به صورت علمی و مستند تعیین نماید.
2. به کاربرد و لزوم انجام جراحی Crown Lengthening در مواردی مانند کوتاهی طول کلینیکی، تجاوز ترمیم به فضای بیولوژیک، یا نیاز به بهبود استتیک gingival contour پی ببرد.

3. کاربرد و اندیکاسیون‌های **Soft Tissue Augmentation** را در کیس‌هایی که دارای تحلیل لثه همراه با ضایعات غیرپوسیدگی (NCCL) یا پوسیدگی‌های کلاس 5 هستند، شناسایی و بتواند در تصمیم‌گیری درمانی شرکت کند.

4. در جراحی‌های پریودنتال CL، لیزر و پیوند بافت نرم به‌عنوان کمک جراح فعال حضور یابد و مراحل را مشاهده، مستند و تحلیل کند.

5. یافته‌های پریودنتال را در طراحی نهایی درمان‌های ترمیمی و زیبایی به‌صورت بین‌رشته‌ای تلفیق نماید.

رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۳ □

حضور □

مجازی^۲ □

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

رویکرد مجازی

☐ آفلاین ☐ آنلاین ☒ ترکیبی (آفلاین، آنلاین)

☒ کلاس وارونه

☒ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

☒ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☒ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

☒ بحث در گروههای کوچک

☒ ایفای نقش

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☒ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☒ یادگیری مبتنی بر سناریو

☒ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

☐ یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید)

رویکرد حضوری

1. یادگیری مبتنی بر مشاهده مستقیم (Direct Observation Learning)

رزیدنت در کلینیک پریودنتیکس در کنار استاد، مراحل ارزیابی پریودنتال، جراحی‌های *Crown Lengthening*، *Soft Tissue Augmentation* و *Laser-assisted periodontal surgery*

را مشاهده می‌کند.

پس از هر عمل، جلسه کوتاه بحث و تحلیل (Post-op Discussion) برگزار می‌شود.

2. یادگیری مبتنی بر انجام عمل (Hands-on Clinical Practice)

رزیدنت با نظارت استاد، شاخص‌های پریدنتال (PD)، CAL، Gingival Margin، (KT width) را در بیماران واقعی اندازه‌گیری و در پرونده پریدنتال ثبت می‌کند. در برخی موارد، به‌عنوان کمک جراح در جراحی‌های منتخب شرکت می‌کند.

3. یادگیری مبتنی بر مورد (Case-Based Learning – CBL)

هر رزیدنت یک یا چند کیس درمانی شامل ضایعات کلاس ۵ یا تحلیل لثه را ارزیابی و تحلیل می‌کند. سپس یافته‌ها، طرح درمان پیشنهادی و تصمیم درباره نیاز به CL یا STG را در جلسه گروهی ارائه می‌دهد.

4. یادگیری مبتنی بر تیم (Team-Based Learning – TBL)

در جلسات مشترک پرو-ترمیمی، رزیدنت‌ها به‌صورت تیمی درباره طرح درمان بیماران با نیازهای ترکیبی بحث می‌کنند. تمرکز بر تصمیم‌گیری چندرشته‌ای و احترام به نقش سایر تخصص‌ها است.

5. بحث گروهی هدایت‌شده (Small Group Discussion)

گروه‌های کوچک رزیدنت‌های ترمیمی و پرو به هدایت استاد، درباره چالش‌های کلینیکی (مثل تجاوز ترمیم به فضای بیولوژیک، تحلیل لثه، یا انتخاب نوع جراحی) گفتگو و تحلیل می‌کنند.

6. ارائه توسط دانشجو (Student Presentation)

هر رزیدنت موظف است حداقل یک کیس پرو-ترمیمی را به‌صورت مستند (پرونده پریدنتال، تصاویر قبل و بعد درمان و پروگنوز) آماده و در جلسه بین‌بخشی ارائه دهد.

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفا نام ببرید

رویکرد ترکیبی (Blended Learning)

- مرور فیلم‌های آموزشی مربوط به تکنیک‌های *Crown Lengthening* و *Soft Tissue Grafting* از طریق سامانه دانشگاه.
- تحلیل مقالات کوتاه علمی درباره‌ی *biologic width* و *periodontal-restorative interface* و ارائه خلاصه در گروه مجازی.

دریافت بازخورد کتبی از استاد درباره‌ی پرونده پرIODنتال ثبت‌شده توسط رزیدنت

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان
1	معرفی دوره، اهداف، مرور مفاهیم Biologic Width، Periodontal-Restorative Interface و الزامات پرIODنتال در طرح درمان ایمپلنت	بحث گروهی هدایت‌شده (SGD)	آشنایی با نقش پرIODنتال در موفقیت درمان‌های ترمیمی و ایمپلنت، مرور شاخص‌های پرIODنتال پایه	استاد پریو
2	ارزیابی پرIODنتال بیماران کاندید درمان ترمیمی، کراون یا ایمپلنت	مشاهده مستقیم + انجام عملی (DOPS)	اندازه‌گیری PD، CAL، Gingival Margin، KT Width؛ ارزیابی	استاد پریو

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسین
			zone کراتینیزه مناسب ایمپلنت؛ تکمیل پرونده پرودنتال	
3	تعیین پروگنوز پرودنتال و تحلیل آن در موفقیت ترمیم و ایمپلنت	Case-Based Learning (CBL)	تحلیل ریسک پرودنتال، تعیین پروگنوز دندان‌ها، ارزیابی ضرورت حفظ یا کشیدن دندان و جایگزینی با ایمپلنت	استاد پریو
4	کمک جراحی شماره 1 : Crown Lengthening فانکشنال و اثر آن بر طراحی ترمیم و موقعیت ایمپلنت	انجام عملی تحت نظارت	حضور فعال در فلپ، تعیین حد استخوانی و ارزیابی اینکه آیا CL یا کشیدن و ایمپلنت مناسب‌تر است	استاد پریو
5	کمک جراحی شماره 2 : Crown Lengthening استتیک، Gingival Contouring و الزامات پرودنتال در ایمپلنت‌های زیبایی (Anterior Zone)	انجام عملی تحت نظارت	کمک جراحی در CL استتیک، ارزیابی خط لبخند، کانتور، papilla preservation و نیاز به augmentation پیش از ایمپلنت	استاد پریو
6	کمک جراحی شماره 3 : Soft Tissue Augmentation (FGG / CTG / CAF) برای دندان‌های ترمیمی یا نواحی کاندید ایمپلنت	انجام عملی تحت نظارت	مشارکت در پیوند بافت نرم، تحلیل phenotype ضخیم/نازک، بررسی نقش گرافت در پیشگیری از recession اطراف ایمپلنت آینده	استاد پریو

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان
7	Laser Periodontal & Peri-implant Surgery	مشاهده مستقیم + بحث گروهی	مشاهده جراحی لیزر، تحلیل کاربرد لیزر در پریودنتال و-peri implant mucositis، بررسی مزایای لیزر در طراحی ترمیم و ایمپلنت	استاد پریو
8	طراحی و تحلیل طرح درمان مشترک پریو-ترمیمی-ایمپلنت	Team-Based Learning (TBL)	تصمیم‌گیری چندرشته‌ای درباره درمان‌های ترکیبی شامل CL، STG، کشیدن، زمان مناسب ایمپلنت، مدیریت نقص‌های بافت نرم	اساتید پریو و ترمیمی
9	ارائه کیس توسط رزیدنت (Case Presentation – Restorative-Perio-Implant)	Student Presentation	ارائه پرونده پریودنتال، تحلیل پروگنوز، ارزیابی نیاز به CL یا STG، تصمیم‌گیری درباره حفظ دندان یا ایمپلنت، دفاع علمی از طرح درمان	هیئت اساتید
10	جلسه جمع‌بندی و ارزیابی تکوینی پایانی	بحث گروهی هدایت‌شده	مرور نکات کلیدی پریو-ترمیمی-ایمپلنت، بررسی فرایند تصمیم‌گیری رزیدنت، بازخورد نهایی	استاد پریو
11				
12				
13				
14				
15				

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسین
16				
17				

وظایف و انتظارات از دانشجو:

رزیدنت باید اهمیت همکاری پرئو-ترمیمی را در حفظ سلامت و زیبایی دهان درک کرده و در تعاملات کلینیکی روحیه تیمی، احترام و اخلاق حرفه‌ای را رعایت کند. همچنین باید نسبت به نیاز یا عدم نیاز مداخلات پرئودنتال دیدگاهی علمی و انتقادی داشته باشد. در پایان دوره، رزیدنت باید قادر باشد یک پرونده کامل پرئودنتال برای بیمار تنظیم کند، به‌طور مؤثر در جراحی‌ها شرکت کند، طرح درمان چندرشته‌ای مناسب ارائه دهد و یافته‌ها و تحلیل‌های خود را در جلسات کلینیکی با توان علمی کافی ارائه و از آن دفاع کند.

روش ارزیابی دانشجو:

سهم از نمره کل	شرح موارد قابل سنجش	ابزار	حوزه ارزیابی
۳۰٪	اندازه‌گیری PD ، CAL ، GM ، KT؛ ثبت دقیق داده‌ها؛ رعایت استریلیتی؛ تعامل با بیمار؛ کمک جراحی در CL و STG	DOPS	مهارت‌های عملی پریودنتال
۳۰٪	تحلیل داده‌های پریودنتال؛ تعیین پروگنوز؛ تصمیم‌گیری درباره CL یا STG؛ تکمیل پرونده کامل؛ گزارش جراحی‌ها؛ یادداشت‌های تحلیلی	Mini-CEX / Portfolio	استدلال درمانی و تحلیل کیس
۲۰٪	ثبت حضور؛ مشارکت در CL ، Soft Tissue Graft ، Laser؛ نوع نقش (مشاهده/دستیار/انجام بخشی از عمل)؛ تأیید استاد	DOPS + Logbook	مشارکت در جراحی‌های پریودنتال
۲۰٪	همه‌پندگی با تیم پریو-ترمیمی؛ احترام و اخلاق حرفه‌ای؛ مهارت ارتباطی؛ مسئولیت‌پذیری؛ واکنش به بازخورد	MSF	رفتار حرفه‌ای و کار تیمی

شرط قبولی:

- حضور منظم در حداقل 90٪ جلسات کلینیکی
- تکمیل حداقل یک پرونده پریودنتال کامل
- مشارکت در جراحی‌های تعیین شده (به‌عنوان کمک جراح)
- ارائه و دفاع از حداقل یک کیس بین‌رشته‌ای پریو-ترمیمی در پایان دوره

- Newman MG, Dragan IF, Elangovan S, Karan AK, editors. Newman y Carranza. Periodontología clínica esencial. Elsevier Health Sciences; 2023 Mar 14.
- Lindhe J, Lang NP, Berglundh T, Giannobile WV, Sanz M, editors. Lindhe's Clinical Periodontology and Implant Dentistry. Wiley-Blackwell; 2021.
- Herrera D, Berglundh T, Schwarz F, Chapple I, Jepsen S, Sculean A, Kebschull M, Papapanou PN, Tonetti MS, Sanz M, EFP Workshop Participants and Methodological Consultant. Prevention and treatment of peri-implant diseases—The EFP S3 level clinical practice guideline. Journal of Clinical Periodontology. 2023 Jun;50:4-76.
- Lee EA, Cambra V, Bergler M. Staged esthetic crown lengthening: Classification and guidelines for periodontal-restorative therapy. Journal of Esthetic and Restorative Dentistry. 2024 Jan;36(1):153-63.
- Marschner F, Lechte C, Kanzow P, Hráský V, Pfister W. Systematic review and meta-analysis on prevalence and risk factors for gingival recession. Journal of Dentistry. 2025 Feb 21:105645.
- Aroca S, Zucchelli G, Di Domenico GL, de Sanctis M. Decision Tree for the Treatment of Multiple Gingival Recession Defects When Utilizing MCAT or MCAF Based on Evidence and Clinical Experience. International Journal of Periodontics & Restorative Dentistry. 2025 Sep 1;45(5).
- Halim FC, Soeroso Y, Hutomo DI, Harsas NA, Sulijaya B. Effectiveness of restorative materials on combined periodontal-restorative treatment of gingival recession with cervical lesion: A systematic review. Heliyon. 2025 Feb 28;11(4).

چک لیست ارزیابی طرح دوره							
چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤول درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			

			اطلاعات مسؤول درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤول درس			
			بخش های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی / اهداف کلی / محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده اند.	اهداف کلی / محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده اند.	اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی			
			رویکرد آموزشی مورد نظر در آرایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی			
			روش های یاددهی و یادگیری درج شده اند.	روش های یاددهی - یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			

			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/ روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وب- سایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			